

LUNDS UNIVERSITET
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Fakultetsstyrelsen

Allmän studieplan för forskarutbildning i kulturgeografi/ekonomisk geografi och geografi med inriktning mot kulturgeografi

Utbildningsplanen är fastställd av Samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2014-10-23, dnr U 2014/722.

Den allmänna studieplanen bygger i väsentlig utsträckning på de bestämmelser för forskarutbildning som regleras i bland annat Antagningsordning för utbildning på forskarnivå och Föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

1 Ämnesbeskrivning

Det finns tre forskningsinriktningar vid Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi: kulturgeografi (med fokus på stads- och landskapsgeografi), ekonomisk geografi samt utvecklingsgeografi.

2 Syfte och mål för forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen i kulturgeografi/ekonomisk geografi vid Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi, Lunds universitet, är att ge fördjupade kunskaper i kulturgeografi/ekonomisk geografi och att utbilda självständiga och kritiska forskare med bred teoretisk samhällsvetenskaplig kunskap, metodologisk skicklighet och urskiljningsförmåga samt förmåga att genomföra forskningsprojekt. Utbildningen på forskarnivå ska förbereda för självständig forskning och undervisning, såväl inom som utanför akademien.

Forskarutbildningen i kulturgeografi/ekonomisk geografi leder till filosofie doktorexamen. Forskarutbildningen kan även leda till filosofie licentiatexamen.

2.1 Doktorsexamen

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper and färdigheter:

Kunskaper och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa bred kunskap inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och

- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar samt att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människans ansvar för hur den används.

2.2 Licentiatexamen

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell kunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3 Behörighet till utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsstyrelsen får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildningen har den som har

1. fullgjort kursfordringar om minst 30 högskolepoäng i kulturgeografi/ekonomisk geografi på avancerad nivå eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper,
2. fullgjort minst 15 högskolepoäng i form av ett självständigt arbete på avancerad nivå,
3. muntlig och skriftlig språkfärdighet i engelska motsvarande Engelska 6/B från svenskt gymnasium. Motsvarandebedömning utgår från nationella riktlinjer.

3.3. Tillgodoräknande av tidigare studier

En student som genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå eller motsvarande med godkänt resultat kan tillgodoräkna sig detta i utbildningen på forskarnivå, om examinator efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräkandet ska prövas på studentens egen begäran i varje enskilt fall, och ska anges i studentens individuella studieplan. Beslut om tillgodoräknande skall vara kopplat till ett beslut om en minskning av finansieringen som motsvarar den tid som de tillgodoräknade betygen utgör. Ett beslut om minskning av finansieringen ska fattas av prefekt.

4 Antagning och urval

Antagning av forskarstuderande sker enligt Lunds universitets antagningsordning för utbildning på forskarnivå och Föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

4.1. Antagning

Fakulteten eftersträvar att antagning av forskarstuderande sker årligen efter utannonsering av studieplatser vid en fastställd tidpunkt. Den som antagits till licentiatstudier måste genomgå ny antagning för att fortsätta till doktorsexamen.

Till utbildning på forskarnivå antas primärt sökande som anställs som doktorand. Forskarstuderande måste ha finansiering i form av anställning som doktorand eller annan finansiering i enlighet med universitetets antagningsordning. Fakultetsstyrelsen ansvarar för att en noggrann prövning av studiefinansieringen genomförs.

4.2 Urval

Vid antagningsbegränsning måste urval göras bland de sökande. Grund för urval är den sökandes meriter vid ansökningstillfället. Avgörande urvalskriterium är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen. Särskilt avseende fästs vid den sökandes lämplighet för samhällsvetenskapligt forskningsarbete. Att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

För att bedöma förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen beaktas den sökandes studieresultat, skrifter, rapporter, forskningsplaner, forskningsmeriter och dokumenterade arbetslivserfarenhet. Självständiga arbeten i utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskningsplaner har särskild vikt.

Fakulteten eftersträvar mångfald. Jämställdhetsaspekten ska alltid beaktas. Vid jämbördiga meriter ska sökande av underrepresenterat kön, i förhållande till fördelningen bland forskarstuderande i ämnet vid Lunds universitet, ges företräde om inte annat skäl talar emot detta.

5 Utbildning på forskarnivå

Utbildning på forskarnivå som leder till doktorsexamen omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng) på heltid. Utbildning till licentiatexamen omfattar två års studier (120 högskolepoäng) på heltid. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt åtta år för doktorsexamen respektive fyra år för licentiatexamen. Doktoranden har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen (120 högskolepoäng) som en etapp i forskarutbildning som leder till doktorsexamen.

5.1 Utbildningens uppläggning

Utbildning som leder till doktorsexamen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel som omfattar 75 högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandlingen) som omfattar 165 högskolepoäng. Utbildning som leder till licentiatexamen omfattar totalt 120 högskolepoäng fördelade på kurser omfattande 37,5 högskolepoäng och en vetenskaplig uppsats omfattande 82,5 högskolepoäng.

Undervisning ges i form av kurser och seminarier samt handledning i avhandlingsarbetet. Dessutom anordnas allmänna seminarier och gästföreläsningar.

För godkänd doktorsexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i forskarutbildningen och på doktorsavhandlingen. För godkänd licentiatexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i licentiatutbildningen och på den vetenskapliga uppsatsen.

5.2 Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en ska vara huvudhandledare. Huvudhandledaren ska vara docentkompetent och anställd vid Lunds universitet. I den individuella studieplanen ska respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde anges. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen. Handledningen omfattar både hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete/arbete med vetenskaplig uppsats samt stöd under arbetets gång. En doktorand som begär det ska få byta handledare.

5.3 Individuell studieplan

Vid studiernas början ska doktoranden i samråd med handledarna upprätta en individuell studieplan över universitetets och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. Den individuella studieplanen ska följas upp årligen. Doktoranden ska registrera sig i början av varje termin och i samråd med handledare ange med vilken aktivitetsgrad studierna ska bedrivas under terminen.

5.4 Kurser och andra moment

Kurser som kan ingå i forskarutbildningen är kurser vid den egna institutionen, fakultetsgemensamma kurser eller kurser vid andra institutioner inom och utom Lunds universitet.

För kurser vid Lunds universitet ska det finnas kursplaner som anger kursernas mål, innehåll och poängtal. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor bestäms poängtalet som ska tillgodoräknas av examinator. Vilka kurser den enskilde doktoranden ska genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen.

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå och avhandling ska bedömas med betygen godkänd eller underkänd. Examinator för kursdelen ska vara professor eller annan docentkompetent lärare.

a) Kursdelen

För doktorsexamen är 45 högskolepoäng av 75 högskolepoäng obligatoriska poänggivande moment och fördelas enligt följande:

- minst en forskarkurs i kvalitativ metodologi (7,5 hp),
- minst en forskarkurs i kvantitativ metodologi (7,5 hp),
- minst en forskarkurs i vetenskapsteori (7,5 hp),
- minst en forskarkurs i kulturgeografi/ekonomisk geografi (7,5 hp),
- en läskurs i kulturgeografi/ekonomisk geografi (7,5 hp) i de två av institutionens inriktningar som inte behandlas i doktorsavhandlingen (7,5 hp),
- avhandlings-PM (7,5 hp).

För doktorander som har förkunskaper från avancerad nivå motsvarande en eller flera av dessa kurser kan få dessa betyg tillgodoräknade eller välja en valfri forskarkurs. Återstående högskolepoäng kan användas för ytterligare forskarkurser samt något eller båda av följande icke-obligatoriska poänggivande moment: deltagande i forskningsseminarier (högst 7,5 hp) och läskurser anpassade efter den enskilde studentens behov (högst 7,5 hp).

För alla poänggivande moment gäller att kursplan måste finnas för att poängen ska kunna registreras i LADOK.

Val av kurser och kurslitteratur ska inte enbart ske i förhållande till avhandlingen utan ge breda kunskaper inom kulturgeografi/ekonomisk geografi. Den närmare inriktningen och valet av kurser bestäms i samråd med handledare.

För licentiatexamen är följande kurser obligatoriska:

- minst en forskarkurs i kulturgeografi/ekonomisk geografi (7,5 hp),
- uppsats-PM (7,5 hp).

b) Forskarseminarier och andra moment

Som ett led i forskarstudierna ska doktoranden delta i seminarier kring institutionens forskning och andra doktoranders avhandlingsarbeten.

Doktoranderna ska ges möjlighet att presentera PM om teoretiska och/eller

metodologiska problem i arbetet, framlägga planer, uppsatser och avhandlingstexter samt opponera på andra doktoranders uppsatser.

Doktoranden ska presentera sitt arbete med avhandlingen respektive den vetenskapliga uppsatsen vid minst tre seminarier:

- 1) I anslutning till planeringen av arbetets uppläggning (avhandlings-PM respektive uppsats-PM),
- 2) Då arbetet kommit ungefär halvvägs (mittseminarium),
- 3) Slutseminarium som förberedelse inför disputation/offentligt seminarium

5.5 Avhandling

Doktorsavhandlingen är det viktigaste momentet i forskarutbildningen för doktorexamen. Avhandlingen ska baseras på självständigt vetenskapligt arbete.

Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som ett antal vetenskapliga uppsatser som ska vara försedda med en inledande sammanfattning där delarna sätts in i en helhet (sammanläggningsavhandling). En sammanläggningsavhandling ska utformas i enlighet med institutionens riktlinjer.

Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som doktorsavhandling om varje doktorands insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Avhandlingen försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Avhandlingen betygsätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd* som sätts av en betygsnämnd.

Avhandlingen ska skrivas på engelska eller svenska eller annat nordiskt språk.

5.6 Vetenskaplig uppsats

Den vetenskapliga uppsatsen för licentiatexamen ska ventileras vid ett offentligt seminarium. Uppsatsen betygsätts av en betygsnämnd med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*.

5.7 Institutionstjänstgöring

En doktorand kan genomföra institutionstjänstgöring inom en ram av högst 20% av heltid. Doktoranden ska kompenseras med motsvarande förlängning av studietiden. Institutionstjänstgöring ska framgå av den individuella studieplanen.

Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå ska ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning omfattande två veckor.

6 Övrigt

Undervisningsspråket är främst engelska.

Innehållet i kurser och andra poänggivande moment regleras i kursplaner och lokala riktlinjer som utarbetats av handledarkollegiet vid institutionen och godkänts av prefekten 2014-04-01, dnr. U 2014/379.

Upplysningar om antagning och ansökningstider lämnas av institutionen.

Studenter som antagits före 2014-10-23 kan fullfölja sitt program i enlighet med denna kursplan. En överenskommelse om detta ska ingå i den individuella studieplanen.